

Pressiteade

Luxembourg, 8. september 2020

Audiitorite sõnul tuleb ELi arenguabi Keeniale mõju saavutamiseks paremini suunata

Euroopa Komisjon ja Euroopa välisteenistus ei ole Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt tõendanud, et Euroopa Arengufondi (EAF) abi Keeniale aastatel 2014–2020 oli suunatud riigi arengut takistavate tegurite kõrvaldamisele ja keskendus vaesuse vähendamisele. Eelmise EAFi raames aastatel 2008–2013 rahastatud projektid andsid oodatud tulemusi, kuid neil ei ole olnud nähtavat mõju Keenia üldisele majandusarengule. Audiitorid soovivad nüüd vaadata läbi ELi arenguabi eraldamise käsitlusviisi.

ELi arenguabi eesmärk on vähendada ja lõpuks kaotada vaesus toetust saavates riikides, edendades head valitsemistava ja kestlikku majanduskasvu. Peamine osa ELi abist Keeniale antakse läbi Euroopa Arengufondi. Aastatel 2014–2020 sai riik 11. EAFist abi 435 miljonit eurot, mis moodustab ligikaudu 0,6% riigi maksutulust. Audiitorid uurisid, kas komisjon ja Euroopa välisteenistus olid suunanud EAFi vahendid tulemuslikult sinna, kus need saaks kõige rohkem kaasa aidata vaesuse vähendamisele.

„Me ei näinud piisavalt tõendeid selle kohta, et 11. EAFi raames antav abi suunatakse sinna, kus see saab vaesuse vähendamiseks kõige rohkem ära teha,“ ütles aruande eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Juhana Part. „Töökohtade loomine on kõige tõhusam ja jätkusuutlikum viis vaesuse vähendamiseks, seega tuleks ELi vahendid suunata peamiselt majandusarengule.“

Audiitorid leidsid, et EAFi abi eraldamise protsess ei võimalda siduda seda riigis saavutatud tulemuste, juhtimise ega struktuurireformidele või korruptsioonivastasele võitlusele pühendumisega. Komisjon ja Euroopa välisteenistus eraldasid umbes 90% Keeniale ajavahemikus 2014.–2020. antavast rahalisest abist EAFist, kasutades Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikidele mõeldud standardvalemist, milles ei võeta arvesse nende arengut takistavaid konkreetseid tegureid ega puuduva rahastamise suurust. Riikidele abi eraldamisel ei võetud arvesse ka teiste rahastajate toetusi või laene.

Abi kattis vaid väikese osa Keenia arenguvajadustest ning jagunes paljude valdkondade vahel, sealhulgas põllumajandus, põuaga seotud hädaolukorrad, energeetika ja transporditaristu, valimised, avaliku sektori finantsjuhtimine ja õigussüsteem. Audiitorid hoiatavad, et rahastamise

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Eriaruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

jaotamine nii paljude valdkondade vahel suurendab ohtu, et see ei saavuta üheski valdkonnas märkimisväärsete tulemuste saavutamiseks vajalikku kriitilist massi. Lisaks ei ole valdkondade valiku põhjendused piisavalt selged: komisjon ja Euroopa välisteenistus ei hinnanud konkreetset riigi arengut takistavaid tegureid ja eesmärke ega selgitanud, kuidas ja miks saaksid toetatavad valdkonnad vaesuse vähendamisele kõige rohkem kaasa aidata.

Audiitorid ei leidnud ühtegi põhjust, miks komisjon ja Euroopa välisteenistus otsustasid mitte toetada otseselt tootmissektorit, millel on suur töökohtade loomise potentsiaal. Suurem osa rahastamisest (228,5 miljonit eurot) kulus toiduga kindlustatusele ja kliimamuutustele vastupanu võime tugevdamiseks, mis tõenäoliselt parandab maakogukondade ja väikepõllumajandustootjate elatustaset, eelkõige kuivades piirkondades, kuid ei aita edendada põllumajanduse kommertsialiseerimist ja põllumajandustoodete töötlemise laiendamist. Seevastu energia- ja transporditaristu rahastamine (175 miljonit eurot) on liiga väike, et saavutada Keenia võimudega kokku lepitud väga kõrgelennulised eesmärgid ja avaldada märkimisväärset mõju. Võttes arvesse, et Keenias on tajutav laialt levinud korruptsioon, leidsid audiitorid, et EL on korruptsioonivastase võitluse meetmeid otseselt toetanud vähe.

Audiitorid soovitavad komisjonil ja Euroopa välisteenistusel

- analüüsida ELi meetodit rahastuse jaotamiseks AKV riikide vahel ning seada see sõltuvusse abi saava riigi tulemustest ja pühendumusest reformidele;
- hinnata Keenia sihtvaldkondade väljavalimisel kriitilist massi ning seada prioriteediks kestlik majandusareng ja õigusriik.

Toimetajatele

EAFi vahendid koosnevad ELi liikmesriikide osamaksetest, mis ei kuulu ELi eelarvesse. Iga EAF kestab tavaliselt viis kuni seitse aastat. 11. EAFi raames eraldati 75 AKV riigile kokku 15 miljardit eurot. Jaotamise aluseks on viis näitajat: rahvaarv, kogurahvatulu elaniku kohta, inimvara indeks, majandusliku haavatavuse indeks ja ülemaailmsed valimistavade näitajad. Sellised suure rahvaarvuga riigid nagu Keenia said proportsionaalselt vähem rahastust. AKV riikidele antava ELi arenguabi õigusraamistik on Cotonou leping, mis kaotas kehtivuse 2020. aasta veebruaris ja mille üleminekumeetmed kehtivad kuni 2020. aasta detsembrini. Käimas on arutelud järgmise lepingu üle.

Prognooside kohaselt suureneb Keenia rahvaarv 47 miljonilt (2016. aastal) 2050. aastaks ligikaudu 85 miljonini. Riigi linnastumise määr tõuseb kiiresti, mis suurendab linnades nõudlust töökohtade järele. 2016. aastal elas 36% Keenia elanikkonnast allpool vaesuspiiri (vähem kui 1,90 USA dollariga päevas) ning üle 20% kannatas alatoitumuse all. Keenia majandus toetub endiselt põllumajandusele, mis moodustab kolmandiku riigi SKPst, samas kui tootmine moodustab endiselt vaid 10%, mis on sama suur osakaal kui 40 aastat tagasi. Aastatel 2003–2018 oli Keenia SKP kasv piirkondlikust keskmisest väiksem. Transparency Internationali korruptsiooni tajumise indeksis (2018) on Keenia 180 riigi seas 144. kohal.

Eriaruanne nr 14/2020: „ELi arenguabi Keeniale“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles. Viimastel aastatel on kontrollikoda avaldanud eriaruanded ELi toetuse kohta Marokole, ELi Aafrika usaldusfondi kohta ning 11. EAFi käsitleva arvamuse ja aastaaruanded EAFide kohta. Teave Euroopa Kontrollikoja meetmete kohta seoses COVID-19 pandeemiaga on esitatud [siin](#).

Aruande pressikontakt

*Damijan Fišer – e-post damijan.fiser@eca.europa.eu,
tel +352 4398 45510 mobiil: +352 621 55 22 24*